

Aallottaren jalanjäljet

Kuv. Acek Andersson

Zacharias Topeliuksen satu
Kulttuuriviikko 2010

Aallottaren jalanjäljet

Zacharias Topelius

Oletko nähnyt viiruja meren hiekassa tuolla rannalla korkean metsämaen alla? Hiekka on niin valkoista ja viirut kulkevat aaltomaisesti ja tekevät lukemattomia mutkia aina vedenrajaan asti. Usein, kun olen nähnyt suurten, valkoisten vaahtopäiden syöksyvän vihaisena rantaäärästä vastaan, on minusta näyttänyt kummalliselta, etteivät ne ole kokonaan lakaisseet pois noita viiruja rannan hiekasta. Mutta siihen ei ole meren aalloilla halua, ne jättävät viirut paikalleen hiekkaan, vain vyöryen ja pauhaten niiden ylitse, asettuen sitten syvyyden lepoon. Nuo hienot viirut hiekassa ovat pikku aaltojen tekemiä. Pikku aallot taas ovat meren kiharatukkaisia lapsia, jotka leikkivät hienolla hiekalla. Joka kerta, kun myrsky pauhaa, sanoo meren kuningas Ahti hyökylaineilleen: - Lyökää kallioita vasten! Tuolla hiekassa leikkivät lapsukaiseni. Kukaan ei saa koskea heidän teihinsä eikä polkuihinsa. Kukaan ei saa lakaista umpeen heidän jälkiään rannalta.

Syvällä meren uumenissa sijaitsee Ahdin linna. Sen seinät ovat kristallia, ikkunat helmiäisestä ja katto mitä kauneimmista näkinkengistä. Siellä asuvat merenkuninkaan pojat ja tyttäret, siniaallot, ja siellä asuu myöskin hänen nuorin ja herttaisin lapsosensa, sinisilmäinen ja hopeakutrinen Aallotar.

Kun Aallotar lähtee leikkimään rannalle, piirtää hän hopeakenkensä kärjellä nuo hienot aaltoviivat hiekkalattiaan, eikä kellään hyökyaalolla ole lupa niitä hävittää. Hänen tuhannet pikkusiskonsa juoksevat siellä kilpaa hänen kanssaan, ja kaikki piirtävät samanlaisia jälkiä, mutta yksikään heistä ei ole niin nopsa, niin kirkas eikä niin pyörteilevä kuin Aallotar.

Kun kalat tulevat kylpemään hiekkasyvennyksiin kesälämpöisellä häikäisevän valkoisten kalalokkien lennellessä yläpuolella, niin tanssii Aallotar leikkiä lyöden niiden ympärillä, samalla kaarrellen purjehtijan venettä ja hypellen uimassa olevan pojan ympärille. Mutta kun aurinko varhain aamusella nousee meren povesta ja kun se iltasella laskeutuu lepäämään metsän helmaan, silloin loiskii Aallotar aivan hiljaa rantaan laulaen pitkää ja yksitoikkoista laulua menneistä ajoista ja ystävistä, jotka aikoja sitten ovat lähteneet luotaamme ikuisen hiljaisuuteen.

Aallottarella oli myös ystävä, metsän nuorin prinssi, pieni tummakiharainen Kanervo, jolla oli yllään aina ruusuilla koristettu vihreä mekko.

Kanervolla oli aina taskut täynnä pähkinöitä tytöille ja hatussaan hänellä oli kotkansulka. Hän käveli usein rannalla, jossa Aallotarkin leikki, ja niin he pian tutustuivat toisiinsa. Usein he kinastelivat. Kanervo heitteli oksia ja pikku kiviä Aallottaren päälle, ja tämä puolestaan loiskutteli vettä pojan samettikengille. Silloin Kanervo nauroi, kuten vain metsä nauraa, kun tuuli suhisee lehdissä. Silloin Aallotar nauroi myöskin, niin kuin aallot tirsкуvat, kun tuuli leyyhyttelee niiden kiharaisia kutreja. Muuten he leikkivät sulhasta ja morsianta illan tyvenessä; Kanervo istuen rannalla ruohikossa ja Aallotar nojaten hiljaa hietikkoon. Molemmat kertoivat vuorotellen toisilleen satuja. Kanervo osasi kertoa sekä surullisia että iloisia satuja: metsän peikoista, jotka itkeä nyyhkyttelivät korkeiden kuusien takana, leijonan ajosta himmeässä kuutamossa sekä länsituulen kujeilusta neilikoiden ja kurjenpolvien kanssa kaukaisilla kedoilla. Aallotar kertoili menneistä vuosisadoista, jolloin meren aallot vyöryivät yli koko suuren Suomen, rannan hiidenkirnuista ja suuresta valaskalasta, joka veti hänen isänsä vaunuja läpi korallimetsien syvän syvässä valtameressä.

Näin he kohtasivat toisensa pitkän, pitkän aikaa joka ilta rannalla. He olivat vasta lapsia, sillä metsän pojat ja meren tyttäret eivät kasva niin kuin ihmislapset. He elivät monta tuhatta vuotta, kuten maakin, ja siksi ovat he niin kauan lapsia ja heillä on niin kauan hauskaa iltahämyssä. He pitivät niin paljon toisistaan, että valkoinen kalalokki, joka näki heidät alinomaa leikkimässä keskenään, sanoi naapurilleen merikotkalle: - Kanervosta ja Aallottaresta tulee varmaankin pari, ja silloin me saamme olla läsnä komeissa häissä.

-Se käy kyllä päinsä, sanoi kotka, -jos häät pidetään metsän kuninkaan linnassa. Mutta jos ne pidetään syvällä meren pohjassa Ahdin palatsissa, **niin minä kiitän vain kutsusta, mutt'en voi olla läsnä tilaisuudessa.**

-Kas, sitä en tullut ajatelleeksikaan, sanoi kalalokki. -Hätätilassa osan sukeltaakin, ja voihan olla, että minä silloin menenkin sinne, sillä siellä on arvattavasti tarjolla illalliseksi monta kalaruokalajia.

Niin puheltiin Kanervosta ja Aallottaresta.

Sitten sattui eräänä iltana Ahti ajamaan suurella valaskalallaan rantaan, jossa hänen tyttärensä, pieni prinsessa, kertoili satuja metsän prinssille. Meren ja metsän naapurisuhteet eivät olleet oikein hyvät, sillä molemmat riitelivät rajoista ja syyttivät toinen toistansa alueiden luvattomasta anastamisesta. Sen tähden Ahti vihastui nähdessään prinssi Kanervon juttelevan niin ystävällisesti Aallottaren kanssa ja lähetti rantaan suuren hyökyaallon, joka roiskautti mutaa prinssin hienolle vihreälle samettiinutulle ja tempasi kotkansulan hänen lakistaan.

Aallotar sukelsi murheissaan syvyyteen, ja Kanervo palasi äkeissään takaisin metsään. Mutta kun metsänkuningas kuuli, miten hänen lemmikipoikaansa oli häväisty, lähetti hän joukon hirveitä hiekkapyörteitä, jotka peittivät koko rannan soralla, niin että se muuttui kuivaksi maaksi ja Ahti menetti siten melkoisesti aluettaan. Siitä Ahti sydämistyi vieläkin enemmän ja lähetti vuorostaan suunnattoman suuria hyökylaineita, jotka syöksyivät metsään, kiskoivat puut juurineen, repivät suuria lohkaraita mantereesta ja hautasivat kaiken mereen. Niin syttyi pitkäaikainen, suuri sota meren ja metsän välillä Kanervon ja Aallottaren tähden. Sota jatkuu vielä tänäkin päivänä, kun kuningat ovat pahalla päällä. Mutta välistä on aselepo, ja silloin aallot loiskivat hitaasti rantaa vasten. Silloin näkyy iltahämyssä Aallottaren jälkiä hienossa valkoisessa hiekassa.

Kanervo ja Aallotar saavat vain ani harvoin tavata toisiaan mitä suurimmassa salaisuudessa. He kertovat silloin toisilleen noita vanhoja satuja ja leikkivät yhdessä pienten aaltojen kanssa hupaista piirileikkiä. Aallotar ui usein yksin rannalle. Hänen valkoinen niskansa näkyy toisinaan, kun aurinko pilkistää synkän pilven raosta. Silloin hänen kuullaan usein laulavan yksitoikkoista laulua illan tullessa. Se, joka osaa tulkita aaltojen laulua, kuulee kuinka Aallotar etsii ystäväänsä, joka on poissa.

-Poissa, poissa, sanoo hän, -on iloinen ystäväni, poissa on rannan riemu, ja minä uinun tässä hiljaa rantahietikolla. Entisiä ystäviä ovat meri ja metsä. Tumma kuusi kohottaa latvaansa taivasta kohden eikä voi koskaan laskeutua meren synkkään syvyyteen. Mutta minä näen hänet kuitenkin, minä näen hänen iltaisin katselevan korkean latvansa kuvaa minun sinisimissäni. Älä sure sydämeni. Jumalan hyvyys on kerran yhdistävä sen, mikä on kauan ollut erotettuna. Kerran on koittava jälleen se päivä, jolloin Aallotar iloiten käy rannalle ja Kanervo etsii hänen jälkiänsä hopeanvalkoisessa hiekassa ilta-hämyssä.

